

PROIECT DE PROGRAMĂ PENTRU OPȚIONAL

Denumirea modului: Educație economică și financiară – *Banii mei*

Tipul: C.D.Ș./OPȚIONAL

Clasele: V-VIII

Autor: Junior Achievement România

Durata:

Număr de ore pe săptămână:

Instituția de învățământ:

CUPRINS

- I. Argument
- II. Competențe generale
- III. Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- IV. Conținuturi
- V. Valori și atitudini
- VI. Sugestii metodologice (inclusiv modalități de evaluare)
- VII. Bibliografie

ARGUMENT

În contextul dezvoltării abilităților de viață, cunoștințele de bază din domeniul economic și financiar devin tot mai necesare. Generația tânără se dezvoltă într-o societate dinamică, în care înțelegerea noțiunilor de venit, economisire, cheltuieli, responsabilitate financiară și planificare este vitală pentru o tranziție reușită spre viața adultă și piața muncii.

Programul **Banii mei** oferă o abordare practică și adaptată vârstei elevilor, ajutându-i să înțeleagă conceptele economice de bază prin activități interactive. Elevii își dezvoltă treptat competențele, prin lecții care simulează viața reală: jocuri de rol în comunitate, administrarea unui cont bancar, luarea unor decizii financiare, construirea unui plan de afaceri și analiza comportamentului de consumator.

Prin asumarea rolurilor de persoană, angajat, antreprenor și consumator, elevii învață despre importanța muncii, etica profesională, valorificarea propriilor abilități și responsabilitatea față de resurse. Programul îi sprijină să ia decizii informate și să își gestioneze banii eficient, pregătindu-i pentru realitățile economice ale societății în care trăiesc.

Activitățile sunt concepute astfel încât învățarea să fie ușoară și relevantă pentru nivelul de dezvoltare al elevilor, iar legătura dintre școală și viața de zi cu zi să fie vizibilă și motivantă. *Banii mei* nu este doar un curs de educație financiară, ci un pas important spre formarea unor adulți responsabili și independenți.

COMPETENȚE GENERALE

1. Cooperarea pentru realizarea unor activități și pentru investigarea unor probleme specifice diferitelor grupuri și comunități, prin asumarea unor valori și norme sociale și civice;
2. Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social;
3. Participarea responsabilă la luarea deciziilor, prin exercitarea spiritului de inițiativă și de întreprinzător, respectiv prin manifestarea unui comportament social, civic și economic activ;
4. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral;
5. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise;
6. Modelarea matematică a unei situații date, prin integrarea achizițiilor din diferite domenii;
7. Explorarea intereselor și aptitudinilor pentru ocupații/profesii, domenii profesionale și antreprenariat, în vederea alegerii parcursului școlar și profesional.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Competențe specifice	Activități de învățare
<p>1. Limba și literatura română</p> <p>1.1. Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informații și a unor idei, exprimând opinii, emoții și sentimente, prin participarea la discuții pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/citite;</p> <p>1.2. Realizarea unei interacțiuni verbale cu doi interlocutori, folosind strategii simple de ascultare activă și manifestând un comportament comunicativ politicos față de interlocutor(i);</p> <p>1.3. Redactarea unui text scurt pe teme familiare, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate;</p> <p>1.4. Adecvarea textului scris la situația și scopul comunicării;</p> <p>1.5. Exprimarea clară a intenției comunicative, prin corelarea achizițiilor lexicale și semantice cu cele sintactice și morfologice din limba română standard.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activitățile propuse (dialoguri, jocuri de rol, interviuri) sunt în acord cu competențele de exprimare orală și scrisă, adecvare la context, claritate și coerență; • Elevii definesc, cu propriile cuvinte, termeni prezentați anterior; • Elevii construiesc un dialog bazat pe teme date; • Exerciții de construcție a mesajului unei comunicări în funcție de comportamentul diferit al interlocutorilor, prin realizarea de interviuri pe tema banilor; • Exerciții de concepere/realizare a unui text pe o temă dată; • Elevii sunt implicați în jocuri de rol în care să-și formuleze responsabil/conștient argumentele și opiniile privind situații ce presupun tranzacții bancare; • Elevii sunt încurajați să discute despre informațiile acumulate pe parcursul activităților.
<p>2. Matematică</p> <p>2.1. Efectuarea de calcule cu numere naturale folosind operațiile aritmetice și proprietățile acestora;</p> <p>2.2. Utilizarea regulilor de calcul pentru efectuarea operațiilor cu numere naturale și pentru divizibilitate;</p> <p>2.3. Identificarea numerelor naturale în contexte variate.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elevii sunt implicați în modelarea matematică, prelucrarea datelor numerice, completarea de tabele și interpretarea de situații financiare; • Elevii joacă jocul „Comunitatea” și urmăresc modul în care își gestionează banii; • Elevii estimează balanțe personale pe baza unor scenarii de venituri și cheltuieli; • Elevii extrag informații numerice din fișe bancare, completează și analizează tabele cu venituri și cheltuieli.

<p>3. Educație socială</p> <p>3.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației economico-financiare, cu referire la fapte/evenimente economico-financiare;</p> <p>3.2. Asumarea calității de consumator avizat de bunuri și servicii, de servicii financiare, care își exercită drepturile și responsabilitățile;</p> <p>3.3. Manifestarea interesului pentru identificarea unor modalități de economisire și pentru reducerea risipei de resurse financiare;</p> <p>3.4. Participarea, prin derularea unui proiect pe teme economico-financiare, la investigarea unor probleme specifice grupurilor și comunităților de apartenență.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elevii formulează întrebări și scriu texte scurte folosind termeni precum cont bancar, dobândă, profit, buget personal, economisire; • Elevii identifică și analizează reclame oneste și înșelătoare, comparând mesajele, strategiile persuasive și impactul lor asupra deciziilor de consum; • Elevii participă la o serie de jocuri de rol pentru a exersa și a demonstra alegerile unui consumator inteligent; • Elevii adoptă decizii referitoare la cea mai bună modalitate de a împărți, a economisi și a cheltui bani; • Elevii sunt implicați în diverse jocuri/proiecte care simulează situații reale.
<p>4. Educație tehnologică și aplicații practice</p> <p>4.1. Analiza critică a caracteristicilor unor meserii/profesii/ocupații în contexte reale, în funcție de criteriile alese</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elevii fac sugestii în ceea ce privește tipul de afacere pe care ar dori să o înființeze; • Elevii identifică ce abilități sunt necesare pentru diferite profesii.

CONȚINUTURI

1. Lecția 1: Bani în bancă

- 1.1. Fluxul banilor într-o comunitate – cum circulă banii între persoane, firme și bănci într-o comunitate;
- 1.2. Utilitatea unui cont bancar – ce este un cont bancar și care sunt avantajele folosirii acestuia;
- 1.3. Joc didactic: „Comunitatea” – runda 1 – câștigarea, cheltuirea și economisirea banilor;
- 1.4. Crearea propriei unități valutare și înțelegerea rolului banilor în economie;
- 1.5. Interviewarea unui adult pe tema rolul banilor, pentru înțelegerea importanței banilor în viața reală;
- 1.6. Joc de rol client-bancher pentru exersarea dialogurilor și simularea procedurilor bancare.

2. Lecția 2: Valoarea banilor

- 2.1. Surse de venit pentru tineri – identificarea unor modalități prin care se pot obține bani;
- 2.2. Joc didactic: „Caută și găsește” – descoperirea unor exemple de slujbe și afaceri din comunitate;
- 2.3. Diferența între angajat și antreprenor, ce înseamnă să lucrezi pentru cineva versus a avea propria afacere;
- 2.4. Importanța eticii în muncă – o atitudine etică pozitivă în muncă și de ce contează.
- 2.5. Activitate: „Raluca și Răzvan au o atitudine etică” – analiza unui exemplu concret de etică în muncă și extragerea caracteristicilor relevante;
- 2.6. Joc didactic: „Comunitatea” – runda 2 – luarea unor decizii și administrarea banilor câștigați;
- 2.7. Realizarea unui plan de acțiune pentru organizații locale – identificarea unor cauze locale și crearea unui plan de sprijin împreună cu un adult;
- 2.8. Autoportret al eticii în muncă – abilități și atitudini ce reflectă o etică pozitivă.

3. Lecția 3: Balanța de plăți

- 3.1. Simularea realizării unui studiu de piață pentru înțelegerea cererii și ofertei;
- 3.2. Joc didactic: „Comunitatea” – runda 3 – înțelegerea mecanismelor economice și schimburile comerciale în cadrul unei comunități;
- 3.3. Simularea unor interviuri de angajare între elevi, pentru dezvoltarea abilităților de comunicare și prezentare în contexte profesionale;
- 3.4. Temă: realizarea unui studiu de piață pe o temă la alegere, pentru aplicarea conceptelor învățate;
- 3.5. Recomandare: invitarea unui consultant voluntar la clasă, care să răspundă întrebărilor elevilor și să le ofere sfaturi.

4. Lecția 4: Construirea unei afaceri

- 4.1. Pregătirea unei afaceri – descoperirea pașilor principali pentru planificarea și demararea unei afaceri;
- 4.2. Simulare: planul de afaceri în echipă, pe baza modelului din Jurnalul elevului;
- 4.3. Activitate practică: crearea unui logo pentru afacerea propusă;
- 4.4. Estimarea cheltuielilor, discutarea importanței unei estimări corecte și rolul acesteia în calcularea profitului;
- 4.5. Desenarea propriei cărți de vizită învățând elementele de bază ale identității vizuale;
- 4.6. Abilitățile necesare pentru locul de muncă ideal – identificarea intereselor proprii și abilităților necesare pentru tipul de afacere dorit;
- 4.7. Recomandare: invitarea unui consultant voluntar la clasă, care să le ofere feedback elevilor și să le răspundă la întrebările despre pașii concreți în lansarea unei firme.

5. Lecția 5: Fii un consumator inteligent!

- 5.1. Caracteristicile consumatorului inteligent și înțelegerea modului în care un consumator informat aplică principiile SMART în luarea deciziilor financiare;
- 5.2. Joc de rol: rezolvarea unei probleme de consum prin analiza unor situații de cumpărare și simularea de soluții prin scenete, aplicând pașii gândirii SMART;
- 5.3. Joc didactic: „Afacerea” – simularea unei afaceri, gestionarea cheltuielilor și a veniturilor;
- 5.4. Lista de cumpărături inteligente și planificarea cheltuielilor pe baza unui buget imaginar;
- 5.5. Realizarea unui ziar al clasei, care include articole, reclame și recomandări despre consumul inteligent, economisire, etica în muncă sau idei de afaceri;
- 5.6. Recomandare: invitarea unui consultant voluntar la clasă, care să răspundă întrebărilor elevilor și să le ofere sfaturi despre alegeri financiare inteligente.

6. Lecția 6: Care este secretul?

- 6.1. Activitate în echipe: „Prea bun pentru a fi adevărat” – analizarea de scenarii cu reclame înșelătoare și discuții în echipă;
- 6.2. Jocul „Afacerea” – simularea economică și luarea unor decizii de afaceri pentru urmărirea câștigurilor sau pierderilor;
- 6.3. Activitatea individuală „Harta ideilor” – reamintirea conceptelor-cheie din programul *Banii mei* și notarea într-o hartă vizuală, pentru organizarea cunoștințelor acumulate;
- 6.4. Realizarea de afișe cu reclame oneste vs. reclame înșelătoare și identificarea de exemple reale din presă;
- 6.5. Rezumarea mesajului unei reclame și extragerea esenței mesajului transmis.

VALORI ȘI ATITUDINI

Competențele generale și specifice, formate prin programul *Banii mei*, au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

- Responsabilitatea;
- Ascultarea activă;
- Spiritul de inițiativă și de întreprinzător;
- Etica muncii;
- Spiritul civic;
- Gândirea critică;
- Munca în echipă;
- Creativitatea.

SUGESTII METODOLOGICE

Programul *Banii mei* cuprinde activități și exerciții antrenante, iar elevii sunt încurajați să fie creativi pentru a-și dezvolta abilitățile de management al banilor și a-și intensifica aspirațiile profesionale.

Unitățile de conținut sunt concepute în manieră transdisciplinară, combinând elemente de limbă și comunicare, matematică, sociologie și tehnologie și fiind centrate pe elev, cu accent pe învățarea prin descoperire, cooperare și aplicabilitate practică. Profesorul are rolul de facilitator al învățării, ghidând elevii prin activități interactive și stimulative.

Elevii pornesc de la propriile experiențe legate de bani, alegeri de consum, dorințe și responsabilități, pe care le explorează și le dezvoltă într-un mod aplicat. Sunt încurajați să fie spontani în răspunsuri, să ia decizii financiare în contexte simulate, să adreseze întrebări despre modul în care funcționează economia, să își exprime opiniile legate de muncă, buget sau publicitate, să argumenteze alegerile făcute în jocuri și activități practice, să manifeste inițiativă și creativitate în proiecte precum planul de afaceri sau realizarea unui ziar al clasei și să reflecteze la modul în care învățarea se leagă de viața lor reală.

Cele mai eficiente metode în cazul programului *Banii mei* sunt:

În derularea activităților:	În evaluare:
<ul style="list-style-type: none"> • Lucrul în echipă; • Brainstormingul; • Jocul de rol; • Problematizarea; • Argumentarea; • Conversația euristică; • Învățarea prin proiecte; • Studiul de caz; • Invitarea unor consultanți voluntari. 	<ul style="list-style-type: none"> • Feedbackul/Aprecierile verbale privind răspunsurile și argumentarea; • Fișele de lucru; • Fișele de observație privind: rolul asumat în echipă, modul de interacțiune, raportarea față de decizia majorității, respectarea sarcinilor asumate și a timpului necesar de lucru pentru îndeplinirea acestora; • Portofoliile de activitate: planuri de afaceri, scrisori, fișe de reflecție, bugete personale simulate.

Metodele specifice modulelor Junior Achievement sunt:

1. **Applied learning.** Elevii învață prin experiență directă, participând la jocuri de rol, simulări, proiecte și activități practice reflectând situații reale din viața personală, comunitară și economică. Acest demers contribuie la înțelegerea concretă a conceptelor financiare și economice, stimulând gândirea critică și luarea deciziilor responsabile.
2. **Consultantul voluntar la clasă.** Consultantul voluntar este o persoană din mediul instituțional sau privat, care, bazându-se pe propria experiență profesională, susține una sau mai multe activități prevăzute în ghidul modulului.

Valoarea adăugată a utilizării acestor metode constă în stimularea învățării practice, o abordare care consolidează legătura între școală și viața reală. Elevii dobândesc nu doar cunoștințe, ci și o mai bună înțelegere a oportunităților și provocărilor lumii economice, dezvoltând atitudini responsabile și spirit de inițiativă.

BIBLIOGRAFIE

Programul Junior Achievement România – *Banii mei*.

Titlu original: *JA More than Money*, Junior Achievement Worldwide®.

Materialele (set complet pentru clasă) sunt puse la dispoziție de către Junior Achievement România:

- Ghidul profesorului și al consultantului voluntar;
- Manualul elevului;
- Fișe pentru activități.